

4. Шкробот М. В. *Сучасні технології управління персоналом* : навч. посіб. Київ : КПІ ім. І. Сікорського, 2022. С. 192.

УДК 352/354(075.8)

Фоміна Дар'я

здобувачка вищої освіти Інституту економіки і менеджменту

Науковий керівник: **Бойко Ірина** старша викладачка кафедри Публічного управління та адміністрування

Національний університет «Одеська політехніка» м. Одеса

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Ключові слова: планування, територіальна громада, методологія.

У сучасних умовах децентралізації стратегічне планування стає ключовим інструментом управління розвитком територіальних громад. Воно дозволяє визначати довгострокові пріоритети, раціонально розподіляти ресурси, формувати конкурентні переваги та інтегрувати громади у національний та європейський простір [1]. Методологічні основи стратегічного планування ґрунтуються на поєднанні наукових підходів і практичних інструментів, що забезпечує його комплексний і системний характер. Сутність стратегічного планування полягає у створенні цілісної концепції розвитку громади, яка враховує як внутрішні ресурси й можливості, так і зовнішні виклики та загрози. Воно передбачає формування бачення майбутнього, визначення стратегічних цілей та конкретних завдань для їх досягнення [2]. Методологія базується на принципах наукової обґрунтованості, системності, реалістичності, прозорості та орієнтації на результат. Без належної методологічної бази стратегічне планування ризикує перетворитися на декларативний документ, позбавлений практичного значення.

Методологічні інструменти стратегічного планування охоплюють широкий спектр підходів. Найпоширенішим є SWOT-аналіз, що дозволяє оцінити сильні та слабкі сторони громади, а також зовнішні можливості й загрози [4]. PEST-аналіз вивчає політичні, економічні, соціальні й технологічні фактори. Програмно-цільовий метод орієнтує планування на досягнення конкретних результатів шляхом реалізації комплексних програм. Сценарне прогнозування враховує варіанти розвитку та готує громаду до змін. Важливим елементом є «дерево цілей», що пов'язує стратегічний, тактичний та операційний рівні. Завдяки цьому громада отримує чітку дорожню карту, яка допомагає координувати діяльність органів влади, бізнесу та громадянського суспільства. Система індикаторів дає змогу моніторити виконання та коригувати завдання при зміні умов. Не менш важливим є залучення зацікавлених сторін до процесу планування. Залучення громадськості, бізнесу й вразливих груп підвищує легітимність стратегії та формує довіру до влади. У сучасних підходах дедалі більшого значення набуває RBM-методологія (Results-Based Management), яка орієнтує стратегічне планування на досягнення конкретних результатів замість формального опису процесів [5].

Однак попри значний прогрес, методологія стратегічного планування територіальних громад має низку проблемних аспектів [3]. Насамперед це недостатня інституційна спроможність органів місцевого самоврядування, обмеженість фінансових ресурсів, слабе статистичне забезпечення та формальний підхід до вибору й застосування інструментів планування. Часто методологія використовується лише для виконання законодавчих вимог, а не для формування дієвих стратегій, що знижує ефективність планувальних документів і перетворює їх на бюрократичну процедуру [4].

Зарубіжний досвід показує, що результативність методології залежить від інтеграції інноваційних підходів та інструментів. У країнах Північної Європи до стратегічних документів включають методи оцінювання сталого розвитку, «зелену економіку», енергоефективність та цифрову інфраструктуру як обов'язкові компоненти стратегічного планування. Для України важливо не

лише переймати ці практики, а й адаптувати їх у власну методологічну базу, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності територій [5].

Таким чином, стратегічне планування виступає не лише управлінською технологією, а й соціальним процесом, що зміцнює демократичні інститути на місцевому рівні. Саме його методологічні основи визначають успішність модернізації місцевого самоврядування, забезпечують реалізацію політики децентралізації, формування прозорої та підзвітної системи управління, а також створюють умови для залучення інвестицій і міжнародної допомоги. У перспективі вдосконалена методологія стратегічного планування дозволить громадам перейти від ситуативного реагування на проблеми до формування довгострокових конкурентних переваг та інтеграції в європейський простір сталого розвитку

Список використаних джерел:

1. Бец Б. Б. Формування об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації. Ефективна економіка. 2018. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2018/211.pdf.
2. Кошелюк М. Переосмислення стратегічного планування регіонального розвитку: виклики нового циклу / Мирослав Кошелюк, експерт з питань місцевого і регіонального розвитку, консультант проєкту DECIDE. 09.07.2025. URL: <https://decentralization.ua/en/news/19794>
3. Міністерство розвитку громад та територій України. Мінрозвитку оновлює методологію стратегічного планування регіонального розвитку. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки . 08.01.2024. URL: <https://mindev.gov.ua/pro-nas/stratehiia>
4. Невмержицька С.М., Цалко Т.Р., Бреус С. В., Бондаренко С. М. Стратегічне планування розвитку територій Державне управління: удосконалення та розвиток. 2021. № 3. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1992>

5. RBM методологія у стратегічному плануванні громади: як досягати результатів замість планувати процеси. Проєкт SURGe. 02.10.2024. URL: <https://decentralization.ua/news/18703>

УДК 351:342.5

Харитонович Аліна

Здобувачка вищої освіти факультету права, публічного управління і менеджменту

Назаренко Марина

кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного управління та менеджменту

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

РЕФОРМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Ключові слова: публічне управління, економічне відновлення, цифровізація, повоєнний розвиток.

Сучасна система публічного управління в Україні стикається з комплексом системних викликів, які значно ускладнюють процес повоєнного відновлення та реконструкції. Аналіз поточного стану дозволяє виокремити три проблемні області, що потребують негайного втручання та системних змін.

Перша та найбільш очевидна проблема - це надмірна бюрократизація адміністративних процесів. На практиці це проявляється у необхідності проходження численних узгоджувальних процедур, збору великої кількості документів та тривалих очікуваннях на прийняття рішень. Такі умови призводять до значного уповільнення темпів відбудови, підвищення вартості проєктів та неефективного використання обмежених ресурсів [1]. Друга серйозна проблема - це недостатній рівень прозорості у використанні